



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Belgica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67277](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67277)



PROVINCIA BELGICA.



CONSENTVR in Prouincia Belgica di-
 stinctæ sedes duodeuiginti, cum aliquot mil-
 lionibus. In his versantur Socij 474. ex qui-
 bus 220. sunt Sacerdotes. Collegio Lou-
 nienfi continentur omnino 51. Sacerdotes ex
 his 17. studiosi Theologiæ 19. reliqui Coadiutores. Tor-
 nacensi 59. ex quibus Sacerdotes 16. Præceptores qua-
 tuor, reliqui aut Coadiutores, aut Societatis candidati.
 Audomarensi 36. è quibus Sacerdotes 16. Magistri tres,
 casuum studiosi 10. Coadiutores 7. In eadem Vrbe Se-
 minarium est Anglicanum è Nostris nouem complectens,
 Sacerdotes sex, studiosum vnum casuum, reliquos Coad-
 iutores. Duacense constat personis 35. Sacerdotes in his
 sunt 15, Professores sex, Philosophiæ studiosi quatuor; ad-
 iutores reliqui. Antuerpiensi Collegio continentur 28.
 ex quibus Sacerdotes 15, Professores 5, studiosus vnus;
 Coadiutores 7. Leodiensi 34. ex quibus Sacerdotes 17,
 Professores quinque, Coadiutores reliqui. Brugis nume-
 rantur 19. Sacerdotes 11. Professores 3. Coadiutores reli-
 qui. Ipris sunt 18. Sacerdotes 8. Professores 5. totidem
 coadiutores. Cortraci duodeuiginti, Sacerdotes 7. Pro-
 fesso

fessores 4. reliqui Coadiutores. Gandavi 21. Sacerdotes 8. Professores 5. studiosus vnus, Coadiutores 7. Valencenis sunt 19. Sacerdotes 10. Professores 4. Coadiutores 5. In Collegio Insulensi versantur 26. Sacerdotes 14. Professores 5. Coadiutores reliqui. In domo Montensi, 24. Sacerdotes 14. Professores 3. Coadiutores 7. Residentia Bruxellensis, cui Castrensis missio coniuncta est, complectitur è Nostris 30. Sacerdotes 19. Coadiutores 11. Camera-censis residentia omnino 7. Sacerdotes 4. Coadiutores tres. Totidem resident Luxemburgi, Sacerdotes 3. Coadiutores 4. In missione Hollandica tres sunt dumtaxat Sacerdotes. Ad alias regiones missi Sacerdotes 4. Coadiutor vnus. Sex vita functi. Ad Societatem admissi 38. Nunc de singulis aliquid sigillatim dicendum.

COLLEGIUM

LOVANIENSE.

MORTALIBVS ereptus est P. Ioannes Leidanus, annos natus 60. qui post preclara religionæ patientiæ in diuturnis ægritudinibus tolerandis documenta, Nostris decedens exemplum, externis sui desiderium reliquit. Initio huius anni ex antiquis ædibus in nouas ampliores ac commodiores, quæ in iplo Academia gremio sunt, facta commigratio; in quibus tempus amicorum liberalitate accommodatum & ornatum. Aduocitat loci commoditas plures, qui in eo sacramenta suscipiant. Hinc numerus duplo maior in die Diuis omnibus sacro apud nos visus, vt à summo mane ad meridiem, Sacerdos qui sacram synaxim porrexit, vix quieuerit. Vtilis opera in confessionibus excipiendis posita. Exceptit vnus generales centum, & in his

annorum 50. ab alio 70. auditæ. Usurarij contractus rescissi, in quibus vnus florenorum amplius mille: vtiliter in Nosocomijs opera collocata. Ad Ecclesiæ Catholicæ gremium reuocati septem. Quidam in hæresi enutritus pertinax, imo ne monita quidem admittens, manum tandem dedit, iamque litteris operam nauat. Tres alij abiurata hæresi constantes persistunt; reliqui tres ex septem generali vt ceteri confessione præmissa, eum quem in sacramento negauerant, piè susceperunt; in eoque sancto exercitio perseuerant. Ad erudiendos in fidei principijs rudes nunquam ex hoc Collegio aut docentium numerus maior, aut fructus vberior; Illis Archiepiscopi Mechliniensis litteræ ad Pastores plurimum profuere; profuere & res piaculares liberali summa, ætati teneræ excitandæ ab amicis procuratæ. Fructum testatur frequer in obeundis diuinis concursus. Pagus quidam qui excepto Pascatis tempore omnino tres coelestibus epulis accumbentes numerabat, centum & quinquaginta, die Sanctorum omnium celebri suppeditauit. Ventitant alij ex pagis remotis domum nostram sacramentorum causa, quod à fratribus nostris ea conferri non possint. Tam mirum illorum, etiam nobilium in nostros charitas, vt eos si quando dimittendi sunt, lachrymis persequantur. In puella quadrima, cerei benedicti vis in spectris effugandis probata. Exercitia spiritualia vtiliter tradita. His medijs anni spatio, è Nostris vnus 17. sic perpoliuit, vt Societati nostræ nomina dederint quinque, Capuccinorum ordini duo, vnus Augustinianorum institutum mediteur. Sacerdos cum pellice ad hæreticos transfugerat, ductus poenitudine, & hisce exercitijs perpurgatus, Christi rem cum salute animarum constanter permouet. Accepit alius redeundi occasionem, quod in suis concionibus Pseudoapostoli, dum I E S V nomen venerabile crebrò pronunciant, ei nullam capite discoperto reuerentiam exhibeant,

beant, cum tamen litteræ sacræ testentur, In nomine I E-
S V omne genu flecti, coelestium, terrestrium, &c. Hæc
salutis initia, spiritali commentatione roborata homi-
nem frugi reddiderunt. Idem cum Deo secessus vaga-
bundum ac desertorem monachum summi Pontificis
manum fugientem Deo, Ecclesiæ, religioni restituit, Nun-
cij Apostolici gratia & auctoritate.

COLLEGIUM TORNACENSE.

HIC concionum fructus. Sanctimonialis om-
nem proprietatem abiecerunt, collatis omni-
bus in commune quæ penes se velut propria
retinebant. Suo quoque manipulo non caret
Christianæ doctrine traditio. Excitata sunt in hac Vrbe
à Senatu Scholæ quas regunt ad informandam iuuentu-
tem puellæ graues, & modestæ. In his instituuntur à No-
stris puellulæ in fidei rudimentis. At etiam maiores eò
confluunt, puellarum præsertim industria allectæ. Hæresi
quædam infecta, ut veniret, victa est, & salubriori hausto
medicamento virus euomuit; quod hisce scholis ad ex-
tremum usque spiritum, acceptum tulit. Altera flammæ
experiri potius quam religionem Catholicam complecti
testata, tumentes animos religiosè depressit, ac veritati
paruit. Persequebatur altera hæc scholas, probris &
maledictis eas incessens, diris autores earum deuouens;
digito Dei tacta, in Clarissarum numerum cooprata ex-
emplo est plurimis. Nec mirum si in hæc Dæmon, & eius
administri fremant: Ex his enim educuntur tanquam no-
uæ plantæ, quæ euulsis antiquis erroribus, in vitæ probi-
tate hac in Vrbe à memoria hominum profligata, suc-

crescant & furculos producant. Ad duas & viginti, relictantibus parentibus (hæreticis etiam quibusdam) mundo nuncium remissere, familiæ super viginti harum consortio institutæ nouam vitæ rationem inierunt. Exercitijs spiritualibus suis quoque fructus non defuit. In casses Domini, nobilis quidam sese induci ac vinciri hisce sanctis vinculis permisit, religionem voto ac desiderio complexus.

COLLEGIVM AVDO MARENSE, ET SEMINA- rium Anglicanum.

ELICITER hoc anno scholæ quæ ingentem quâ bello, quâ pestilentia acceperat cladem restitutæ. Multi, quibus ad cor Dominus in ocio ac secessu sancto locutus, nouam viuendi rationem instituerunt. Quorum vnus domi nobilis, relicto in hac Ciuitate suau ac grato odore nouæ cõuersationis, Societatem nostram iniit. Missiones peruciles ad Vrbes quinque adiacentes institutæ, in quibus & desiderium Societatis relictum, & animorum motus & morum mutatio non vulgaris. Velitationes ad pagos nonnunquam frequentiores à pacis promulgatione, necessitate hac per bellum (quod in belluas homines commutat) inducta. Sex è nostris super triginta pagos complexi incredibilem fructum pepererunt: perpulchrum videre sacris diebus etiam in officio vespertino, quod omnino negligebatur; templa hominibus referta, præsertim vbi catechesis expectatur; tanta est Nostros audiendi auiditas & desiderium. Monasterium Deo sacratarum Virginum est, quod mirum quantum opera nostra beauit. Eliminata

minata est ex eo, cœnobiorum pestis, proprietas; secularibus adeundi, Virginibus exeundi libertas, arcta, spontanea tamen claufura coercita: omnis simoniæ species ad impetrandam admissionem sublata. Reuocata animorum concordia: reuerentia erga superiores; rerum diuinarum studiosus & frequens vsus; disciplina denique religiosa egregiè restituta. Non defuit Nostrorum auxilium extremo afficiendis supplicio. Quo in genere fuit illustris trium mulierum quæ ementito habitu & nomine se Aegyptias dicunt, conuersio. Hæ ob furtum sacrilegiumque captæ, ubi eis sententia prolata, in rabiem versæ, nullam vitæ bene terminandæ spem relinquebant. Furore paulatim deferuescente, admittis Nostris, in fide & moribus instructæ, feliciter cum omnium gaudio & gratulatione mortem exceperunt. Dissidia ac inimicitia, quæ multis annis infederant animis, extinctæ. Compositæ lites magni momenti, quæ omnium iudicio inextricabiles finem nunquam habituræ videbantur. Florent in hac Vrbe tria seminaria, quæ Scholas nostras vehementer nobilitant. Primum Bertinianum à fundatore nostro b. m. Gerardo Hamericourt pauperibus studiosis erectum. Alterum Canonico-rum est, qui prædecessorum liberalitati insistentes in dies vectigal augent, ijs educandis qui suo tempore Ecclesijs curandis præesse poterunt. Tertium Anglicanum Philippi II. Regis liberalitate institutum, de quo nobis iam dicendum erit.

SEMINARIUM Anglicanum eum sparsit odorem virtutis ac profectus in litteris, & moribus informandis, vt nullus propemodum sit in Anglia Catholicus, qui in eo filios educari non magnopere desideret. Is etiam animus pueris veniendi est, vt dulcissima patria, atque parentibus posthabitis, in maris hostiumque pericula se conijciant siccis oculis, & parentum immemores. Creuit domesticorum numerus ad centum

& sex, quos haud dubiè divina aluit providentia: Obijt vnus hęc anno de sanguine regio, maior pietate & ingenio quàm ætate & corpore: cui & in vita & in morte humani generis hostis struxit insidias: sed infatigabilis obstetit puer, atque de eo ante mortem, vti Nostris indicauit, triumphauit. Tres ex Anglia à suo Pædonomo per Galliam deducti ab eodemque, fidum viæ comitem arbitrabantur, insidias passi in conspectu propemodum Urbis huius. At dum pecunias tollere vult, clamatum: Captus est à rusticis prædò, & in carcerem coniectus: Nostrorum precibus liber ad Seminarium venit, vbi institutus in fidei rudimentis, totius vitæ confessionem fecit, & cibo refectus, ac pecuniâ, quæ ei alioquin pro mercede laboris debebatur, donatus, in patriam redijt, gratias agens Deo quòd in tales incidisset, qui pro malefactis beneficia rependerent.

COLLEGIUM

DVACENVM.

RAECLARA domi, sed communia facta, præciaria foris. Excursum in ciuitatem vicinam. Is motus ex concionibus excitatus vt centum Noster confessiones generales exceperit eorum, qui nihil se fecisse arbitrantur, nisi alios ad idem præstandum induxerint. Miles abiecta pellice honestas nuptias secutus. Octo cum magno sensu & fructu spiritualibus exercitationibus exculti. Decem Deo dicatarum Virginum, quæ infirmis opiciuntur, dum à Nostris No. ocomia viuuntur confessiones generales exceptæ. Animi disidentes in amicitiam redière. Nobiles, fratres, maritus

maritus cum vxore animis corporibusque seiuncti, etsi egrè, manus tamen amicas dederunt.

COLLEGIUM ANTVERPIENSE.

FLORES egregios Scholæ nostræ hoc anno dederunt eruditione & pietate illustres, quorum decem varijs religionibus nomina dederunt. Aucta bibliotheca: sed magis ornatus templi cortinarum magni valoris accessione. Militum propugnacula vicina Nostrorum caritatem experta; concionibus, consilijs, confessionibus aures dederunt. Restitutiones æris alieni factæ non vulgares. Concordes euasere nobiles familiæ quatuor, quæ in mutuum ibant exitium. A turpi ad honestam vitam reuocatae plures; Duæ quæ se prostituerant; aliæ à septenni adulterio; à concubinato aliæ duæ: quarum altera sexennium, altera triennium in hoc cenoso volutabro absumperat. Adolescens consuetudine concubine sexennio amplius infamis, expiata per confessionem foedè decursa vita, magna amicorum suorum voluntate, eam tandem susceptæ prolis matrem duxit domum. Tres denique pellice reiecta, qui ante adulterio assueuerant, castam vitam amplexi.

Q

COLLEGIUM LEODIENSE, CVM MASECANNA, ET HOIENSI
Missionibus.

HUMANIS rebus ereptus est P. Aegidius Ruetius, in confessionibus excipiendis & rudioribus erudiendis infractus, eo die ac ferme hora qua Servator noster morte sua collapsum genus humanum erexit, ac restituit. Permoit Nostros graui verborum pondere ante decessum, omnes ad labores Christi in eius vinea subeundos adhortatus. Laborum nostrorum hic fructus, vt supra bis mille quandoque sacris epulis se reficiendos offerant. Scholæ in dies noua capiunt incrementa, iamque septingenti quatuor classibus numerantur. Alumni Parthenici Sodalitij nihil de solito remittunt feruore. E quorum numero lectus adolescens periculoso morbo prostratus è lecto (vt potest) repens, patris sui pedib. aduoluitur supplex. Annuit pater vir eruditus filij petitioni: Postulata charta, filius tremula manu votum cōscribit, ingressurum se Societate I. E. S. V. si ei Deus sanicatem restituat: hanc mentem à nullo mortalium, sed à Deo solo iniectam affirmans. Conualuit iuuenis, & nunc in classe sua studia prosequitur. Visuntur Leodij quāplurimi, qui carbonibus ex fossis eruendis eiectū queritant: eorum miserrima vitæ cōditio: quippe qui ferarum more in antris & abditis terræ visceribus, vincti cathenis, totos dies vix oculis cœlum, cœlites mente haudquaquam tota vita intuentur. Deterior sæpè illorum exitus erumpentibus non rarò aquis ex venis subterraneis quæ imparatos ac euadere nescios absorbent

forbent. Nouissimè id accidit desideratis non minus duodeuiginti. His per catecheses lux veritatis allata, comparata etiam eleemosinè quibus illorù inopia subleuata est.

MISSIO Masecana ex hoc Collegio prodit; cursumque tenuit hoc anno exoptatum; & si pardus colores non mutet, hanc ciuitatem mutasse qui ante viderit ac nouerit, asseuerabit. Id in ea singulare. Consules ac Senatores emissa sigillatim fidei professione, sacramentis frequentandis operam dare. Recusauit vnus, ideo à Senatù petendo exclusus est. Cumque lues æstate & autumnò, integris vndique locis vicinis, Masecam cingeret, contagio tota vrbs tacta non est, huius solius excepta domo, qui fidei professionem edere recusarat, omnibus diuinam prouidentiam denotantibus. Hæc etiam missio suis velitationibus non caruit. Excursum Stochemium: instituta inuentus: Pastori ac Ludimagistro vt prosequantur persuasum. Magici libri atque hæretici vulcano traditi. Hamucium quoque ac Brea-Leodicæ ditionis oppida religionis suæ habuere à Nostri subsidia. Oportunè sane, nam aut Pastores deerant, aut ignari linguæ vernaculæ. Exclusus Magister ludi alioquin admittendus, qui hæreticus cum esset, sua industria ac dicendi copia omnibus sese probauerat.

FELICIBVS auspicijs Missionis Hoiensis progressus respondit. Taceo quæ communia sunt. Fructum ex hoc collige. Vsum sacramentorù solito longè frequentiorum. Vno mense 20. confessionibus generalibus aures data. Purificatæ Virgini Die sacro, etsi bacchanalia in illum diem inciderent, apud Nostros supra 80. in alijs locis quamplurimi, coelestes epulas quæsierunt. Cuidam cœnobio forma ea reddita, quam & antiqua regula, & Tridentina Sinodus expresserunt. Vir honestus audita pro cõcione Seruatoris nostri in perferendis iniurijs patientia, extempio coram Pastore testatus est se inimico, qui cum

iniu

iniuriarum in iudicio iam multos annos agebat eas libenter pro Christi amore remittere. Hæc ex multis pauca.

COLLEGIUM TRAIECTENSE.

TRAIECTINVS ager suam messem copiosam reddit. Parthenij Sodalitij feruor his regionibus insolitus. Instituta enim supplicatione pridie pascens nudis pedibus ac horrido sacco vestititi prodiere ad 48. quorum 18. ad copiosam vsque sanguinis profusionem se verberabant. Sacris D. Seruatij exuijs honorandis ex varijs regionibus venerabundi Traiectum adueniunt. Nostris bene de eorum salute promerendi ansa ac occasio maxima. Ea non omissa; datis Seruatianæ Ecclesiæ quotidie adeunda patribus duobus. Eorum alter aduentantium generales confessiones ducentis amplius excepit: plurimi animæ maculis rite deterfis læti in patriam rediere. Alij accepti præsidij causa, in animo per confessionem à Nostris acceptam, eum locum pararunt, quo liberatorem exciperent sacrosanctis reatum mysterijs, qui B. Seruatij se meritis vindicarat. Inter alios Britannus quidam sub Mercurio Duce merens septem annis arctissima prædonum custodia detentus est. Ei ligatis manibus licet ac brachijs, inuocato S. Seruatij præsidio, rupta vincula sunt: ipsisque custodibus altum dormientibus euasit nullo fugientem prosequente. Beneficij memor gratias acturus venit liberatori suo, qui à Nostris confessionis causa exceptus, lætus ad suos redijt. Religio in obeundis sacris crescit in dies. Quod ex hoc colligas, in angusto facello supra mille nonnunquam videri cœlesti pane refici.

COLLEGIUM BRVINGENSE.

BRVINGENSIVM semetis licet ob hostium propinquitatem angustior messis, tamen eorumdem de more fuit augustior. Eiusmodi haeresi quatuor veritatem complexi sunt: quorum vnus parentem in fidei professione secutus, deteris animae, maculis graui correptus febris, feliciter emigravit, ingenti parentis gaudio. Sodalitij Parthenij laudibus accessit, illustris equitum Praefecti mira pietas. Cuius exemplo quidam e Scotia prima nobilitate ascriptus est. In egenos sacrumque instrumentum spectata multorum beneficentia: auctum illud precio non vulgari. Ara quoque sacra insigni decoratur pictura impensa liberali. Mutata Scholae in alias laxiores, Collegioque viciniore. Accessere siquidem etiam miseris hoc resum statum tenae, eoque satis ampla ac pereommoda vicinorum ades. Ita fuorum (egentibus innumeris) prouidet etiam commoditati bonus & benignus Dominus. Suborta interea praepostera quaedam Curionum in nos amulatio, se deserit, nos celebrari, e cathedra liberius atque indignius conquerentium. Verum Nostrorum vigilantia a loci Episcopo serio commonefacti conqueuerunt.

COL

COLLEGIUM
IPRENSE.

ROE CVNDVS. Iprensi vineæ hic annus fuit Parthenia Sodalitas renouata, ampliataque ad illiteratorum inscriptionem. Effectum tandem Episcopi Senatusque auctoritate, ut rindibus ad fidem informandis scholæ erigerentur. Vtrique sexui in ordinem digesto pulchrè prospectum. Concionum labori fructus quoque suus respondit. Coniuges honesti cum prole non infœcunda, minimè tamen locupletes, audita præclara illa benignitatis iuxta & caritatis in ærumnoso historia, Anastasij & Theognie (cuius in vita S. Basilij meminit Amphilocheus) permoti, mulierculam corporis pedore & animi infania miseram, domi ut thesaurum abdidere: à qua præter molestias, sordium purgamenta, ingrati animi significationes solatij nihil experti, nihil tamen vnquam de charitate & patientia remiserunt. Vnicum dolière, quòd speratam suarum virtutum messem immaturior misera mors præproperè præciderit. Nequaquam tamen eorum constantia debilitata est. Sumptam enim à plateis puellulam, ut natam educant, & tanquam de filia benè merentur. Ab hæresi reuocata mulier, quæ conuerti nescia extremos penè mundi recessus quæserat. Amburgi (quod oppidum Damia est) marito mortuo hanc vocem audiuit: Vade mulier & salutem tuam quære. Ipras tandem non religionis, sed negociorum causâ pertracta, Nostrorum opera virus euomit, testata constantiam cum rerum diuinarum vsu & virtutum operibus, tum exerta fortitudine in hæreticorum à se blanditijs ac artibus profligandis. Rei ad mortem piè obeundam instructi, adiutique, quorum vnus prostra

prostratæ salutis, excitatus ad mentem redijt, & instar
agni post ingentem furorem sese exhibens, lubenti ani-
mo mortem excepit. Templum liberalitate amicorum
opulentatum. Oblati quatuor aræ summæ tapetes pens-
les. Altaris tabula ea colorum elegantia variegata, vt
nescias pulchritudone an precium sit preferendum. Con-
silio Nostrorum virgo stationis religiosæ pertæsa ac fu-
gam meditata, à sacrilego proposito destitit. Mulier
ipem omnem salutis abijciens, dum se sentit ad grauissi-
ma facinora patranda dari præcipitem, magum (quem
melioratorem vocant) auxiliij causa non est verita acce-
dere. At ille nec carminibus, nec præstigijs quiequam
profiuit. Nostris se committens, sacramentorum vsu è
longa patientia pristinae sanitati reddita est.

COLLEGIVM CORTRACENSE.

RIoanni Hagio post ingentes morbi labores,
calculus anserino ouo maior vitam extorsit
miseram, adituro meliorem. Scholæ Cortra-
censes discipulorum nobilitate ac institutio-
nis norma, famam vincunt. Exteri enim aut Principum,
aut nobilium certè filij sunt: quorum non pauci priu-
as inter suos obtinent. Traditio Christianæ institutionis do-
mi forisq; prosperum sortita euentum, successit ex vo-
to. Virginum cœnobijs submissum auxilium, animi seda-
ti, & conscientijs sua pax restituta: Ex vno, proprietatis
impium ius proscriptum: confidère fœmineæ altercatio-
nes: nulla vi, nullo strepitu, beneuolus omnibus, amor ob-
seruantia regularis ac rigoris auiti excitatus. Nostrorum
cum externis vsus, plurimis optatam animi pacem reddi-
dit

dit). Consultum cuidam quæ à rationis sede, nimia corporis afflictatione propemodum exciderat, ut in diuina voluntate in omnibus acquiesceret. Fecit & quieuit. Altera desperationi proxima sacramentorum consuetudine ad tranquillitatem reuocata est. Tertius, ceræ benedictæ & confessionis beneficio à præstigijs Dæmonum liberatus, qui antè turbabatur ita multis, ut iam Hostis arbitrio videretur esse permissus. Virgines duæ neglecto vestium luxu, ac vitæ huius illecebris, castis sodalitijs sese constrinxere. Tres aliæ maioris perfectionis appetentes monasticam vitam delegere. Hæresim abiuratam quini sacramentorum vsu commutarunt: in his vnus viginti, alius triginta texerant errorem, modò turpitudinem illam Catholica & rara pietate compensant. Quini alij baptizati ab hæreticis, Ecclesiasticos ritus exacta iam ætate admitterunt. Prædones Angli quatuor, qui cum lacte hauserant errorem, lucem veritatis admittentes, mortis supplicium piè admodum subierunt.

COLLEGIUM GANDENSE.

PMPETRATA hoc anno vectigalium Regiorum immunitas quæ toties petita spem nostram fugere videbatur. Supellex sacra egregio calice, ac alijs ornamentis præstantibus aucta. Concionum fructus ex benignitate in studiosis fouendis emicuit: quorum patrocinium ac causam multi ex nostri concionatoris commendatione susceperunt. Plurimi tota vita lustrata turpitudinem omnem abiecerunt. Auulsi à religione ei se reddidere. Cuidam in Lutheri infania educato, congressu cum nostris, reuulsi spiritibus

tus altiōres, spem tandem salutis ipse pollicetur opti-
 mam. Beatæ Virginis alumni toti ciuitati egregio sunt
 ornamento. Constat verò Congregatio centum quin-
 quaginta tribus ex omni ordine, morum honestate, & sci-
 entia selectis. Ex his diem clausit extremum vir domi-
 nobilis, ordine senatorio clarus, Deiparæ Virgini admo-
 dum addictus. Eius religio in vitæ termino emicuit, quo
 tempore, eò, vitæ cælestis recordatio hominis mentem
 abstulerat, vt nihil in hoc mundo habuisse videretur. Ac-
 cepto demùm salutari viatico in hæc verba prorupit:
 Quid moror in terris? cur in Dei optimi amplexus illi-
 cò non feror? Postulatam dein crucis imaginem comple-
 xus, & exosculatus humeris imposuit, suauissimumque
 I E S V nomen ingemians, suauiter in Domino quieuit.
 Mulieres aliquot a fœdis voluptatibus ad pudicitiam re-
 uocata. Aliæ deposito curioso corporis cultu superbiæ &
 fastui nuncium remisere. Virgo locupletior torques, ar-
 millas, aliâve ad vanitatem comparata; pecuniam etiam
 ad voluptatem concessam pauperibus erogauit. Ex disci-
 pulis nonnulli contempta libertate varijs sese cœnobijs
 manciparunt.

COLLEGIUM
 VALLENCENENSE.

DIVINIS rebus procurandis Vallencenen-
 ses nihil reliquis Collegijs cedunt. Breuis vt
 sim suadet earumdem repetitio rerum. Aptu-
 tum hoc anno ex aula, & apertum vsibus ad-
 uentantium sacellum exiguum quidem, quod tamen plu-
 res nobis aduocitet quam alieno templo vtentibus: rara
 illud beneuolentia, breui, & necessarijs rebus donatum, &

R

ornamentis preciosis instructum. Hoc primatibus ratum fixumque non quiescendum donec exigui facelli angustia in longum latumque templum assurgant. Ex catechesi domi forisque suis constat fructus. In vico quodam, die Coelitibus omnibus sacro, triplo plures solito coelestem mensam obierunt. Sublata quoque deferendi sacri consuetudo perniciofa, à diuinorum mysteriorum eleuatione. Reconciliati dissidentes; Pastor cum nobili, fratres quoque duo non ignobiles. Puella à septennio hæretico veneno per matrè imbuta, perpurgata, & fidei professione & peccatorum confessione ad felicioram vitam euoluit.

COLLEGIUM INSVLENSE.



RES è Nostriſ contagioſa lues abſumpſit, P. Quintium Dennetier annos natum 60. ex quibus quatuor & viginti in Societate decurrit; virum cum alijs rebus religioſum, tum ſui ipſius demiffione charú, pauperumq; ac rudiú catecheſi iuandorum zelo ad finem uſq; laudabili. Qua etiam in occupatione verſanté mors & quæſiſſe & inueniſſe videtur. Sartor erat alter Iacobus Preuoſt, probationis altero anno nó dum expleto, ſpe & virtute probatus. Tertius Ianiſtor, Guilhelmus Columbinus, mentis puritate, & morum ſuauitate columbus; laus eius primaria in obedientia promptæ ac perfectæ obſervatione verſatur: Neſcias an prius nutum ſuperioris conſpexerit, an tetra lue laborantibus opitulaturus adfuerit. Taſtum venenato contagio viſ febris ardentis ſic hominem verſabat in diuerſa, vt ni quieſceret agitatio nimia ei exitium eſſet allatura. Rogauit Reſtor vt nonnihil ſe continens Medico ac-
quieſceret

quiesceret. Ea vox vsque adeo hominem inquietum defixit, vt omni violentia liberum crederes. Identidem has voces, Ô IESV, Ô MARIA, Ô P. Ignati, Ô P. Xaui ingeminans, cum vnum de Collegio nominasset qui suo nomine erratorum admissorum veniam postularet in triclinio, feliciter migravit, eos visurus quos paulò ante inuocauerat. Ecclesiæ ab errore redditi quinque: in illis puella prænobilis ad aliorum perniciem mirificè docta. Cômunicantium festis & Dominicis diebus vsitator cõkursus ad 600. est: Calendarum dominicis ad 1000. festis celebrioribus ad 1500. Puellæ complures ex sacramentorum vsu nobilitatem ac diuitias in nobilissimas religionis opes commutarunt. Inimicitia decennales patris cum filio extinctæ. Ludificantis dæmonis spectra salubri remedio fugata. Habet hic Deipara Virgo ex vtroque Sodalitio virorum iuxta & puerorum suum & honoris debiti, & auiti cultus splendorem. Reuerendissimus Tornacensis Insulensem vineam lustrans ex officio, huius præclari cœtus odorem persensit, eumque & sua præsentia, & sui Ecclesiastæ adhortatione decoratum voluit: confessusque tam selecti (erant autem præsentis ad 140. ex primarijs ciuium ferè omnium) aspectu adeo recreatus est, vt ad Indulgentias solitas auctario perpetuò suas accedere in beneuolentiæ argumentum, voluerit. Fit ergo in his rebus, tum id genus alijs, vt optima Societatis opinio apud summos iuxta & infimos nobis gratiam & auctoritatem conciliet non minimam; lubèter consilijs nostris arcana sua committant: & de successu gratias agant: certent denique in dies magis qui de magistratu sunt, vt amicitia & beneficentia erga nos sua, quàm propensissimi videantur.

D O M V S M O N - T E N S I S .



MERSIT tandem Montensis sedes, & post annorum 12. residentiam R. P. N. Claudij Aquaviuæ permisso scholas dedit, saniorū quorundam de Senatu qui vectigal auxit studio, ac contentione eas postulantium. Superiori loci, ac domui ob dotem incompletam Rectoris & Collegij nomen negatum. A Deo inchoata res. Sacro numini incruento oblato sacrificio, cui & Senatus & Ciuitatis primarij præsentés fuère. Luculenta deinde oratio scholis aditum patefecit; dato oportuno tempore tragicomœdia de Patre familias peregrè abeunte. Permoit actio, auditoribus elicit lachrymas, & discipulos novos allexit, qui ad ducentos collecti sunt. Progressus prælectionis catechistica hic fuit, vt scholas quas dominicales vocant, excitavit. Inimici Pater & filius nobiles; ciues quoque alij duo in mutuū exitium abeuntes, positis odijs coière. Aucta Xenodochij suppellex, Nostrorum hortatu, vestesque egenorum commodis adiectæ, totusque locus perpurgatus, qui ante olidus & sordibus squalens, incommodam ægris præbebat habitationem. Crescit ciuium in nos beneuolentia ac beneficentia, quam experti sumus hisce egentissimis temporibus, adeo vt necessitati nostræ abunde sit factum satis.

RESIDENTIA BRV-
XELLENSIS, CVM
MISSIONE
Castrensi.

BRUXELLIS Curia locus, rei bene geren-
da & Dei gloriae promouenda occasio non
minima. Ea à Nostris praetermissa non est.
Duo templa concionibus faciendis per oppor-
tuna accessere stationi ordinariae & quidem ex primarijs.
Tribus Principibus foeminis ex Regum Caesarumque
stemmate ortis, regis Poloni coniugi, eius forori, Phillip-
po III. Hispaniarum regi destinatae, Ducis demum Sabau-
di uxori iusta, in aula perfoluta. Ex hac domo electus
orator, qui latinis orationibus insigni gratia pronuncia-
tis, trium potentissimarum Principum funera praclare
cohonestauit. Is ad aedem sacram diuinarum rerum causa
concurfus, ut nec nostrorum sacerdotum numerus, nec
locus, nec laborantium vires aduentantium desiderijs
respondeant. Taceo consueta munia, quae non imparem
aliarum sedium & laborem & fructum pariunt. Hac in-
dustria Sacerdos nolter iratum patrem in filiam, quae à
famulo compressa delicti veniam, ac nuptias postulabat
tegendero crimini, flecti nesciam, in preces suas pertraxit.
Quid si, inquit, rerum omnium parens Deus pedibus tuis
prouolutus hanc à te gratiam contenderet, negares?
Haudquaquam respondit ille. Tum Sacerdos flexis ad
terram genibus. Ego, inquit, nomine eius hoc facio. Vi-
ctus pater & veniam filiae, & filiam famulo concessit. Ad
generalem totius vitae confessionem inducti plurimi, cum
ex Curiae sequacibus, tum ex Urbanis. Multorum vita

peccatis ferendis assueta in melius mutata, eam mentem conuersis iniecit, vt malint mendicato viuere, quàm cum scelerata conscientia diuitijs ac delitijs abundare. Supellex sacra augetur in dies. Pristinis ornamentis additi calices duo, tantumque auri quantum hierothecæ conficiendæ satis sit. Hæc matronæ religio, ne Nostri aliena vti cogerentur.

CASTRENSIS Missio laboribus multis ac vitæ periculis exposita, excellentem ac copiosum laboris fructum collegit. Belluas immanes ad humanitatem reuocauit. Erroribus à teneris immerfos ad lucem veritatis reduxit: fidei lumine imbutos instruxit, purgauit, & perpoliuit. Hiberni sunt in castris, Anglique cum varijs nationibus mixti. Ex his nonnulli sine religione, dæmonis ludificationibus mirè expositi. Visus est quidam media luce in aërem tamdiu leuari, donec hæ voces insonarent: Dimittatur rursus, quia nondum est tempus. Sicque pristino loco redditus est. Nocturnis identidem monstris sæpe percussus, cum ludificantem dæmonem signo crucis abigeret, audiuit: Hæc oportune fecisti: aliàs malè tecum fuisset actum. Alijs duobus vtiliter cacodæmon apparuit horribili specie. Priorem ardente face quàm manu gestabat eo exanimauit metu, qui salutis ei adferret initia, progressum, & laudabilem vitæ morumque mutationem. Alter ad inferorum fauces pertrahi videbatur: præsidio nominis I E S V vsus, votoque Virgini Deiparæ Hallensium nuncupato, liber euasit. His ergo lux veritatis allata non frustra. Supra viginti Ecclesiæ reconciliati, ac confessionis remedio, quo nunquam vsi fuerant, præteritam vitam absterferunt. Auxilio nostri Sacerdotis qui & plures alios foedo concubitu auocauit, & perperam inita matrimonia dissociauit. Institutum quoque inter eos venerabilis Sacramenti sodalitiū, cuius albo ascripti sunt quamplurimi, pietate & exemplo alijs militibus plurimum prælu

prælucentes. Sclopetarij processionem suam insigni religione & animi lætitia decorarunt, multorum animos in admirationem rapientes, præsertim dum vexilla ad Sacerdotis, limina ineuntis, pedes, vt pueri Hebræorum triumphanti Christo, reuerentię causa strauerunt. Horum plerique Quadragesimæ tempore à lacticinijs abstinerunt. Alij quarta & sexta ferijs atro pane & aqua contenti: alij nudis pedibus loca sacra obierunt: inter quos vnus grauissimè saucius diutiùs ex ædibus pedem ferre non potuit. Alij flagellis ita corpora dilaniarunt, vt inuentibus esset horrore. Germani Nostros scommatibus solebant excipere: ex quo vitæ religiosæ proposita pabula degustarunt, eos admodum reuerentur, & complectuntur vt Patres. Ex his viginti eiurata hæresi Catholicam religionem professi sunt. In castris Catholicorum fructus vberior. Quidam miles grandæuus & annis & peccatorum consuetudine, Nostrum pro concione hæc verba pronunciantem & exemplis explicantem audiuit, Cordurum malè habebit in nouissimis, vt alter Saulus, animo prostratus est, diuini verbi vi, & B. Paulus (cuius conuersioni dies ille facer erat) meritis, & populo abeunte, ad Sacerdotis pedes se abiecit, totiusque vitæ acta insigni poenitudine aperuit, incredibili secuta consolatione perfusus. Scorta aliquot cum sapere nollent insequentibus pueris ac militum calonibus procul abacta, & luto, puluereque conspersa, non ausa sunt reuerti. Militi cuidam cultui Virginis Deiparæ admodum addicto, non est veritus cæcodæmon conscientiam discutienti iugulum petere. Hunc virum Beatissima Virgo visa est aliquoties inuisere, & suum cultorem à discrimine liberare. Sacris coeremonijs ac exorcismis Ecclesiasticis plurima pectora à sagis maleficiata sanata sunt, quos antequam Sacerdos pronunciarer, horreum infestum ruinam strepitu ac concussione minari videbatur. Fugissent fortissi-

mi milites, qui spectatum venerant, nisi sacris muniti
 cereis, & exemplo constantiaque Patris excitati, con-
 stitissent. Milites duello se confecturi, ad Patris pedes
 aduentantis, arma proiecere. Alij crapulae & ebrietati
 affueti, sobrietati assueuerunt. Quoties cum hoste con-
 grediendum, prima Nostrorum cura fuit, vt milites ad
 poenitudinem promouerent, eorum animos ad con-
 stantiam in perferendis aduersis confirmarent, & pro-
 posita Christi cruci affixi imagine ad fortiter praelian-
 dum excitarent. Non puduit Chiliarchas, primosque
 militiae duces e media acie prodire, & flexis popliti-
 bus, animi noxas deponere, malentes hoc pudore co-
 ram hominibus suffundi, quam contaminari peccatis,
 amissaque sempiterna vita, Deum iratum experiri. Re-
 sipuit vir primariae authoritatis a iurandi consuetudine
 inueterata, & vt exemplo sit offensis, historias sacras
 legit & oportune recenset. Quidam ruebat in mor-
 tem inimici: at in Sacerdotem nostrum prius incidit, ef-
 fectumque est, vt aperto sponte ulceri, ac reliquis to-
 tius vitae noxis praesens medicamentum admoueretur.
 Hinc supplex iste factus ei quem trucidare volebat, no-
 no se inter se amicitiae vinculo complexi sunt. Pacis con-
 firmanda causa inter Hispaniae & Galliae Reges Illu-
 strissimo Aragoniae Admirallio Galliam adeunti, ascitus
 est e domesticis vnus. Non omisit ille Parisijs rei bene
 gerendae occasionem. Adiuti sunt ij qui carceribus adti-
 nebantur.

RESI

RESIDENTIA CAMERACENSIS.

CAMERACENSIS vinea vt intempesti-
uè præcisa, vulneris recentis dolore, adhuc la-
chrymas mittit; argumentum tamen vitæ, &
non desperati fructus. Pax patriæ reddita,
campos liberos velitationibus Societati consuetis ape-
ruit. Collecta Pastorum benevolentia est, qui in sua syno-
do, nostrum concionatorem tertio habere voluerunt. In
præfidiarijs erudiendis atque erigendis vtiliter opera at-
que industria collocata. Dæmonum vexationes sacra-
mentali confessione, ac cerei benedicti gestatione repul-
sæ & extinctæ. Puella duodennis morbo comitiali, vi dæ-
monis agitata, expiatione generali sanitati restituta est.
Lites ac dissidia magni momenti composita. Coetera sup-
primo, ne eadem sæpius cogar repetere.

RESIDENTIA LUXEMBURGENSIS.

VTILITER Nostri Luxemburgi resident.
Testatur diuini cultus studium. Profanis æquè
astantes tremendo sacrificio videres, ac sacris
diebus. Icones, agni consecrati, resque aliæ
piaculares ea veneratione hîc sunt, vt magni beneficij lo-
co ducant, etiam grandiores, si vel vnum à Nostrijs con-
sequantur quod è collo piè suspendant. Hinc bellum illa-
tum superstitionibus, quibus iste Ducatus scatet. Cate-

cheses habitæ tum ad maiores, tum ad iuniores, cū optato fructu. Confessiones decursæ vitæ sæpius auditæ, etiam Religiosorum diuersi ordinis de suorum superiorum voluntate. Ab hoste, tertio Ciuitas hæc octidui spatio insultum passa, diuinam protectionem experta est. Interea Sacellum nostrum timore perterritis asylum fuit, in omnem sortem & euentum per Ecclesiæ salutaria remedia sibi consulentibus. Hoste spe sua frustrato, solemni supplicatione, in gratiarum actionem, Deo litatum est. Authore Senatu (quod in similibus coitionibus facere solet) noster Ecclesiastes ad permouendos supplicatium animos ascitus. Duo militiæ duces dissidentes Nostrorum hortatu inimicitias deposuerunt. Societatis bona existimatio plurimos è Curionibus nobis deuinxit, magno eorū & subditorum emolumento. Eadem omnium in nos, propensos reddit animos & beneficos. Hinc ad templi ornatum facta accessio, quem Ecclesiastici sanctè æmulari conantur, & populi pietas in cultu diuino & sacramentorum frequentatione in dies vt speramus sumet incrementa.

M I S S I O H O L - L A N D I C A.



CALVMNIAM grauem Dei & administratorum eius iuratus hostis, Societati nostræ, ac nominatim Collegio Duacensi inferre conatus est, amentia cuiusdam Petri Panne, Iprensii ciuitate oriundi, hominis sine cerebro, bonorum suorum decoctoris peregregij, vsus: qui ad inopiam redactus, dum in Hollandia incautè versatur, (malitiâne, inductione, an stultitia excitus, latet) effutijt manu se armata venisse, vt Mauritium exercitus Hollandici ducem tollat è medio.
Captus,

Captus, & in quæstionem actus, dum in dies nouos authores in centoresque mali comminiscitur, tandem se indutum refert à Præfecto (vt aiebat) & Rectore Collegij Duacensis, eoque in loco, eum Patrem qui toti Prouinciæ præest, sibi omni honoris, ac beneuolentiæ significatione, excepto, si facinus aggredi, perficereque valeat, quadringentos aureos, Collegio Duacensi ab Iprensi Quæstore annuè debitos, esse pollicitum; spemque factam obtinèdi sibi officium Nuncij Ipris ad alia loca proficiscentis, valoris ducentorum ducatorum; filium Tornaci Canonicum futurum: sedes ipsas beatas patefactas ac paratas, ad cœlites, animo & corpore gloriosè euolaturus, si in opere ram heroïco mori contingeret. De manu quoque Prouincialis, (facta priùs exomologesi) sacrum viaticum accepisse, quo accensus tantum facinus aggredi non dubitaret. Fatenti insano data sententia: amenisque omnium iudicio ad extremum supplicium se duci passus. At capite plexus est. Enimverò sententia Lerdani Senatus typis excusa, longè aliter quàm res palam actæ erant, renuncians. Apologiæ nostrorum per totam Hollandiam sparsæ, & ad exterarum nationes datæ: falsitas rei per Senatum illarum ciuitatum in quibus calumniator, se, aliosque quos iniquè traduxit, fuisse & egisse asseuerarat, discussa, cognita, testata, totam illam mendacij fabricam, & fabulam cum theatro euerterunt. Quanquam non sine honoris diuini detrimento nationes hæresi infectæ, tali prætextu & occasione uti meritò potuerunt vel ad excludendam, vel non admittendam, vel denique proscindendam Societatem, etsi omni labe hoc in negotio careat. Apud Catholicos verò Societatis nomini ac existimationi, hac iniqua innocentium traductione plurimum splendoris accessisse, momenti non parum ad eorum animos in fide confirmandos habituri constat, testantibus omnibus hæc religionis causa, impugnantibus hæresim per summam iniuriam impingi.

pingi; sperantibus molem hanc in dæmonis huius tetri sceleris authoris, ingenti ipsius damno Dei, Societatisque gloria relapsuram.

QVAE ergo de Societatis nostræ immanitate effera in Regibus ac Ducibus trucidâdis per orbem efficta sparsaque sunt nostris conatibus obstaculo fuere permaximo. Ex messe tamen, en manipulum damus. Ecclesiæ Catholice partim dati, partim redditi 46. Ab errante & perdita vita reuocati 147. hi decursorum annorum spatia generali pœnitundinis fonte eluentes, vitæ nouæ rationem instituerunt. Sacris epulis refecti sunt ad 843. Connubio impiè contracto Ecclesiæ ritum recognouerunt coniuges 27. Capite salubriter loti 79. Zelandum quendam is ardor occupauit, audito Sacerdotis Nostri in illas partes aduentu, vt eo non inuento nullam sibi quietem daret. Desiderio potitus, se de tota vita accusauit. Profuit illi; alijs plurimum. Matrem, fratrem, nepotem, generum, & eius sororem desiderio veritatis inflammatas ad Patrem adduxit. Non fuit Patri difficile diuinis præceptis informare ac sacramentis perpolire sua sponte accurrentes. Renouanda tamen fuit matrimonij perperam initi formula ac coerimonia. Generante vnda tinctæ eorum proles quatuor. Actus idem vir bonus, eodem spiritu, omnes qui sibi sanguine, aut consuetudine iuncti sunt, vt Christo adiungat omnino adnuitur. Fidelium constantia hic suas laudes habet, non contemnendas. Maluit quædam diuturna inopia premi, quàm hæreticorum, à quibus auxilij spe inuitabatur, conciones audire. Ipsa Nostrorum aduentu & recreata & mysterijs sacris confirmata est. Domina nobilis, quæ cum lacte errorem hauserat, omnibus parentibus & amicis repugnantibus, Ecclesiæ filijs accessit. Puer nobilis inuisus à parente conciones hæreticas audire, morbum simulauit lecto detinente: pulsus lecto à nouerca, neutiquam impio mandato paruit. Vxori cuiusdam se-

ctarij

ctarij acerrimi, fixum ratumque, cum prolibus potius mendicato viuere, viro, parentibus amicis in se bacchantibus, quàm Dei religionisve iura violare, aut à promo- uenda pietate desistere. Paruulæ ei sunt filiaë duæ: tertia viro data est. Hæc in aduersis forti animo pro religione perferendis, si matrem non vincit, certè exæquat. Maior è paruulis ornatum corporis docta spernere, Cur, inquit, multis vtar cum Christus vno habitu contentus sit. Iussa à patre suo templum adire: Ibo, inquit, dum is conciona- bitur, cuius vsibus templum extructum est. Minorem ve- rò, quæ sexennis est, si ad templum trahas, Non sum, in- quit, non sum hæretica.

PRO

